

Τράπεζα Θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18003

Θέμα 65^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 49-68**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΙΣ. Οἶμοι φρόνησον, ᾧ κασιγνήτη, πατήρ
ὡς νῶν ἀπεχθῆς δυσκλεῆς τ' ἀπώλετο, 50
πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς
ᾧψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῶ χερί·
ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνή, διπλοῦν ἔπος,
πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβᾶται βίον·
τρίτον δ' ἀδελφῶ δύο μίαν καθ' ἡμέραν 55
αὐτοκτονοῦντε τῷ τάλαιπάρῳ μόρον
κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπαλλήλοιν χεροῖν.
Νῦν δ' αὖ μόνα δὴ νῶ λειμιμένα σκόπει
ὄσω κάκιστ' ὀλούμεθ', εἰ νόμου βία 60
ψῆφον τυράννων ἢ κράτη παρέξιμεν.
Ἄλλ' ἐννοεῖν χρή τοῦτο μὲν γυναῖχ' ὅτι
ἔφυμεν, ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχομένα·
ἔπειτα δ' οὔνεκ' ἀρχόμεσθ' ἐκ κρεισσόνων
καὶ ταῦτ' ἀκούειν κάτι τῶνδ' ἀλγίονα. 65
Ἐγὼ μὲν οὔν αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονὸς
ξύγγνοιαν ἴσχειν, ὡς βιάζομαι τάδε,
τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι· τὸ γὰρ
περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Νῦν δ' αὖ μόνα ... τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι.****(Μονάδες 30)**

Και τώρα πάλι σκέψου πόσο ατιμωτικά θα χαθούμε εμείς οι δύο που έχουμε μείνει ολομόναχες, εάν παραβιάζοντας το νόμο παραβούμε την απόφαση ή την εξουσία του βασιλιά. Αλλά πρέπει να σκεφτείς το εξής, ότι δηλαδή γεννηθήκαμε γυναίκες, και από την άλλη δεν μπορούμε να τα βάζουμε με άνδρες· έπειτα (πρέπει να σκεφτείς) ότι κυβερνιόμαστε από ισχυρότερους, ώστε να υπακούμε και σ' αυτά και σε ακόμη πικρότερα από αυτά. Εγώ λοιπόν, παρακαλώντας αυτούς που είναι στον Κάτω Κόσμο να με συγχωρήσουν, επειδή κάνω αυτά χωρίς τη θέλησή μου, θα υπακούσω στους άρχοντες·

2. α) Πώς αντιμετωπίστηκαν οι καινοτομίες του Θέσπη στην εποχή του;

β) Ποιες αλλαγές οδήγησαν σταδιακά την τραγωδία στην οριστική της μορφή ως θεατρικού είδους;

(Μονάδες 10)

α) Ο Θέσπης φαίνεται ότι ενθουσίασε με τις καινοτομίες του τον λαό και, παρά τις αντιδράσεις του γέροντα πια Σόλωνα, που θεωρούσε τις παραστάσεις ψευδολογίες, δημιούργησε έναν μικρό θίασο, το γνωστό *ἄρμα Θέσπιδος*, με τον οποίο περιόδευε στα χωριά της Αττικής και έπαιρνε μέρος στις ανοιξιάτικες Διονυσιακές γιορτές.

β) Όσο τα διαλογικά-θεατρικά στοιχεία, με τον καιρό, έπιαναν μεγαλύτερη έκταση, τόσο περιοριζόταν και ο ρόλος του χορού, μέχρι που κατέληξε να τραγουδάει άσματα άσχετα με τον Διόνυσο. Όταν και οι υποθέσεις των έργων έπαψαν πια να έχουν άμεση σχέση με τον Διόνυσο (ήταν δηλαδή *απροσδιόνυσες*), σταμάτησαν και οι άντρες του χορού να μεταμφιέζονται σε σατύρους. Έτσι η τραγωδία έπαιρνε με την πάροδο του χρόνου την οριστική της μορφή ως θεατρικό είδος.

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη/φράση της Α' στήλης με τη σημασία της στη Β' στήλη (δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>δυσκλής</i>	α) συγχωρώ
2. <i>ἀμπλακήματα</i>	β) κακομεταχειρίζομαι
3. <i>ἀρτάνη</i>	γ) ντροπιασμένος
4. <i>λωβῶμαι</i>	δ) αμαρτήματα
5. <i>ξύγνοιαν ἴσχω</i>	ε) θηλιά
	στ) ζητώ συγγνώμη
	ζ) ένδοξος

(Μονάδες 5)

1. γ)

2. δ)

3. ε)

4. β)

5. α)

Περισσεύουν τα στ) και ζ).

βίος: Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε ομόρριζα ουσιαστικά ή επίθετα (απλά ή σύνθετα).

(Μονάδες 5)

Διαβίωση, βιώσιμος, βιογραφία, βιολογία, μικρόβιο.

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος